

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

_____ Răcilă Lilia

02.05 2023

Curriculumul disciplinar

F.03.O.013 DESEN – CAP UMAN, GHIPS

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director

Răcilă Lilia

14.04

2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Voinschi Nina, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Malarciuc Ludmila, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	4
III.	Competențele profesionale specifice disciplinei.....	5
IV.	Administrarea disciplinei.....	5
V.	Unitățile de învățare.....	6
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	7
VII.	Studiul individual ghidat de profesor.....	7
VIII.	Lucrări practice recomandate.....	8
IX.	Sugestii metodologice.....	8
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	9
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	10
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul disciplinar „**Desen – cap uman, ghips**” este un document normativ ce face parte din Componenta fundamentală la specialitatea *Pictură*, include 60 de ore, dintre care 45 de ore constituie contact direct și 15 de ore – studiul individual. Se studiază în anul II, semestrul III de studii. Evaluarea finală - examen. Disciplina este prevăzută pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor* în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar.

Obiectul de studiu al acestei discipline este studiul *capului uman după mulaje din ghips*. Disciplina „**Desen – cap uman, ghips**” propune studierea conștientă a legităților și principiilor de analiză și realizare a desenelor capului uman. Studierea disciplinei date contribuie la formarea competențelor profesionale de reprezentare în desen a *capului uman, după model din ghips*.

Scopul disciplinei este de a-i înzestra pe viitorii pictori cu cunoștințe, deprinderi practice, capacități de înțelegere profundă a noțiunilor fundamentale de: rezolvare compozițională a subiectului în format, reprezentarea formei și spațiului, respectarea proporțiilor capului uman, aplicarea cunoștințelor de anatomie plastică, perspectivă aeriană și liniară, respectare a legităților de clarobscur, metodelor și procedeelelor de efectuare a unui desen academic al *capului uman după mulaje din ghips*.

Cerințele prealabile față de cunoștințele și abilitățile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe studierea disciplinei „**Desen – cap uman, ghips**” sunt cunoștințele și abilitățile dobândite de elev în cadrul unităților de învățare prevăzute la disciplinele: F.01.O.009 Desen constructiv – liniar, F.02.O.011 Desen constructiv-tonal.

Disciplina „**Desen – cap uman, ghips**” are un caracter interdisciplinar și se desfășoară concomitent cu alte unități de curs: *Pictură - natura statică cu elemente din ghips*, *Tehnici mixte de pictură - natura statică*, *Compoziție tematică - care fac parte din procesul instruirii elevului în semestrul III și reprezintă un cadru favorabil pentru transpunerea cunoștințelor și abilităților acumulate în formarea profesională a viitorului pictor.*

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Disciplina „**Desen – cap uman, ghips**” înzestreaază elevul cu cunoștințe și abilități de analiză și realizare a desenelor capului uman după mulajele din ghips conform cerințelor studiului academic. Cunoașterea elementelor de expresie specifice desenului și a modalităților de aplicare la desenarea *capului uman* constituie obiectivele studiului și contribuie la formarea unui viitor artist plastic. Temele de studiu derivă una din alta, având o legătură succesivă.

Pictorul trebuie să cunoască și să utilizeze materialele și tehnicile desenului academic. Curriculumul disciplinar „**Desen – cap uman, ghips**” reprezintă un instrument de predare științifică, teoretică și practică a noțiunilor artistico-plastice. Aplicarea lor în realizarea desenelor *capului uman* impune din partea îndrumătorului de artă plastică cunoștințe ample teoretice și experiență practică.

Studiul disciplinei „**Desen – cap uman, ghips**” va contribui la formarea și dezvoltarea competențelor caracteristice viitorilor specialiști în domeniul *Artelor Plastice*, cu calificarea - *Pictor*, capacități de înțelegere profundă și de analiză a metodelor și procedeelelor în elaborarea și crearea unui desen al *capului uman*. Disciplina îl va ajuta pe elev să:

- realizeze corect un desen academic;
- analizeze profund desenul: rezolvarea compozițională, rezolvarea constructivă, aplicarea tehnicii potrivite;
- aplice metodele de elaborare și creare a unui desen al mulajelor din ghips.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestei discipline vor fi necesare pentru studierea disciplinelor de complexitate mai înaltă: F.04.O.015 Desen – cap uman; F.04.O.016 Pictură - cap uman.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

- CS1. Reprezentarea plastică a craniului și ecorșeului uman, model ghips în desenul constructiv.
- CS2. Elaborarea plastică a capului uman stilizat pe suprafețe în desen constructiv.
- CS3. Realizarea unui desen constructiv-tonal al unui cap antic, model ghips.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				Lucrul individual
		Prelegeri	Practică			
3	60	6	39	15	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Desen constructiv al craniului și ecorșeului uman, model ghips. Poziții identice.	
<p>UC1. Reprezentarea plastică a craniului și ecorșeului uman, model ghips în desenul constructiv.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizarea spațiului plastic prin intermediul liniei; ▪ respectarea principiului de proporționalitate și aplicarea noțiunilor din domeniul anatomiei plastice în procesul reprezentării craniului și a ecorșeului uman, model ghips; ▪ aplicarea liniei pentru a reda forma; 	<p>1.1 Reguli de organizare a spațiului plastic prin intermediul liniei.</p> <p>1.2 Principiul de proporționalitate și aplicarea anatomiei plastice în procesul reprezentării craniului și a ecorșeului uman, model ghips.</p> <p>1.3 Tehnici de aplicare a liniei pentru a reda forma;</p>
2. Desen constructiv al capului uman stilizat pe suprafețe în poziție identică cu sarcina precedentă.	
<p>UC2. Elaborarea plastică a capului uman stilizat pe suprafețe în desen constructiv.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aplicarea regulilor de amplasare compozițională în format a capului uman stilizat pe suprafețe prin intermediul liniei și tonului; ▪ respectarea principiului de proporționalitate și subordonare a formei în desenul capului uman stilizat pe suprafețe; ▪ aplicarea tonului pentru a reda forma. 	<p>2.1 Reguli de amplasare compozițională în format a capului uman stilizat pe suprafețe prin intermediul liniei și tonului.</p> <p>2.2 Principiul de proporționalitate și subordonare a formei în desenul capului uman stilizat pe suprafețe.</p> <p>2.3 Tehnici de aplicare a tonului pentru modelarea detaliilor capului uman stilizat pe suprafețe.</p>
3. Desen constructiv-tonal al unui cap antic, model ghips.	
<p>UC3. Realizarea unui desen constructiv-tonal al unui cap antic, model ghips.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ amplasarea în format a unui cap antic, model ghips prin intermediul liniei; ▪ construirea și proporționarea în procesul desenării capului antic, model ghips; ▪ realizarea desenului capului antic, model ghips, folosind mijloacele și principiile grafice; ▪ aplicarea noțiunilor de generalizare a desenului constructiv-tonal. 	<p>3.1 Principii de amplasare în format a unui cap antic, model ghips prin intermediul liniei.</p> <p>3.2 Analiza și modelarea constructiv-proporțională în procesul desenării capului antic, model ghips.</p> <p>3.3 Mijloacele și principiile grafice la realizarea desenului capului antic, model ghips.</p> <p>3.4 Reguli de generalizare a desenului constructiv-tonal.</p>

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică	
1	Desen constructiv al craniului și ecorșeului uman, model ghips. Poziții identice.	24	2	16	6
2	Desen constructiv al capului uman stilizat pe suprafețe în poziție identică cu sarcina precedentă.	12	2	7	3
3	Desen constructiv-tonal al unui cap antic, model ghips.	24	2	16	6
Total:		60	6	39	15

VII. Studiul individual ghidat de profesor

Sarcinile pentru studiul individual ghidat de profesor vor reieși din temele desfășurate (realizate) la orele de contact direct și se vor realiza sub formă de sarcini suplimentare individuale și anume: realizări de crochiuri, schițe (liniare, tonale), continuarea lucrului de sine stătător asupra sarcinii efectuate în cadrul orelor de contact direct, alte sarcini experimentale care vor contribui la rezolvări de probleme legate de procesul instructiv - educativ, axate pe temele desfășurate la orele de contact direct.

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Desen constructiv al craniului și ecorșeului uman, model ghips. Poziții identice.			
1.1 Amplasarea în spațiu al craniului și ecorșeului uman, model ghips.	Crochiuri de craniu și ecorșeu uman.	prezentarea crochiurilor	Săptămâna 1-6
1.2 Proporțiile și construcția craniului și a ecorșeului uman, model ghips.	Format: A4. 6 lucrări. Material: hârtie/creion.		
2. Desen constructiv al capului uman stilizat pe suprafețe în poziție identică cu sarcina precedentă.			
2.1 Aplicarea regulilor de amplasare în spațiul capului uman stilizat pe suprafețe prin intermediul liniei de diferite valori.	Crochiuri ale capului uman stilizat pe suprafețe.	prezentarea crochiurilor	Săptămâna 7-9
2.2 Raport proporțional-constructiv al capului uman stilizat pe suprafețe.	Format: A4. 3 lucrări. Material: hârtie/creion.		
3. Desen constructiv-tonal al unui cap antic, model ghips.			
3.1 Raporturile valorice mari în realizarea crochiului de cap antic, model ghips.	Crochiuri de cap antic, model ghips.	prezentarea crochiurilor	Săptămâna 10-15
3.2 Reprezentarea sursei de lumină prin intermediul clarobscurului.	Format: A4. 3 lucrări. Material: hârtie/creion.		

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	ore
1	Desen constructiv al craniului și ecorșeului uman, model ghips. Poziții identice.	Desen constructiv al craniului și ecorșeului uman, model ghips. Poziții identice. Format: 60*80. Material: hârtie/creion.	16
2	Desen constructiv al capului uman stilizat pe suprafețe în poziție identică cu sarcina precedentă.	Desen constructiv al capului uman stilizat pe suprafețe în poziție identică cu sarcina precedentă. Format: 60*80. Material: hârtie/creion.	7
3	Desen constructiv-tonal al unui cap antic, model ghips.	Desen constructiv-tonal al unui cap antic, model ghips. Format: 40*50. Material: hârtie/creion.	16
Total:			39

IX. Sugestii metodologice

În procesul studierii disciplinei „**Desen – cap uman, ghips**” cadrul didactic va folosi tehnologii eficiente de predare-învățare-evaluare, forme și metode de organizare a activității didactice, care sunt adecvate modulului dat, nivelului de pregătire și capacităților individuale ale elevilor.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea materialului teoretic, realizarea lucrărilor practice, individual sau sub conducerea cadrului didactic, exersarea practică, elaborarea exercițiilor practice individuale, studierea individuală și în grup a fondului metodic și a surselor bibliografice, exemple de produse realizate de către elevii promoțiilor precedente, exemple realizate de către profesioniști, etc.

Disciplina „**Desen – cap uman, ghips**” conține câteva unități de învățare, care sunt concepute în dezvoltare, de la abilități și cunoștințe inițiale spre sarcini tot mai complexe. Caracteristic domeniului de educație – Artă, sunt metodele de predare/învățare cu caracter creativ, inventiv, individualizat.

Pentru eficientizarea formării competențelor profesionale specifice, se propune reducerea activității profesorului ce predă și favorizarea profesorului ce coordonează procesul de învățare. În scopul predării centrate pe elev, strategiile de predare se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditive, vizuale, practice), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități, ce pot influența la procesul de învățare:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;
- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri diferite;

- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri: explicație teoretică, prezentarea la calculator/ proiector, exemple din fondul metodic, conversația interactivă;
- utilizarea unor metode didactice activ-participative: învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin creare/invenție;
- orientarea spre finalități de învățare, la finele fiecărei unități de învățare se va prezenta spre evaluare un produs realizat;
- caracterul aplicativ al modulului „**Desen – cap uman, ghips**” impune niște condiții, și anume, procesul de predare/învățare se va desfășura în sala de curs adaptată necesităților specifice pentru lucru practic.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune evaluarea pe parcursul întregului proces de instruire: evaluarea formativă (curentă) și evaluarea sumativă (finală). Evaluarea formativă se va realiza prin diverse modalități: observarea comportamentului elevului, analiza rezultatelor curente ale elevului, prezentarea schițelor/produselor individuale de activitate, cadrele didactice informează elevul despre nivelul de performanță, îl motivează să-și perfecționeze competențele profesionale.

Evaluarea sumativă se va realiza la sfârșitul fiecărui modul, produsele realizate pe parcursul semestrului vor fi expuse la vizionarea de examen. Evaluarea sumativă este realizată de profesorul modulului dat și grupul de profesori ce fac parte din Consiliul artistic și de evaluare. Metodele de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Criterii de evaluare cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul disciplinei

„Desen – cap uman, ghips”:

- reflectarea subiectului;
- organizarea spațiului compozițional;
- corectitudinea aplicării legităților din domeniul anatomiei plastice și a proporțiilor la desenarea detaliilor capului uman (mulaje din ghips), mulajelor din ghips;
- utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;
- utilizarea materialelor și tehnicilor de desen;
- expresivitatea și originalitatea desenului;
- atitudinea individual-creativă.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Cerințe față de sălile de curs: sală de curs dotată cu tot necesarul pentru lecțiile de desen; mobilier școlar cu toate condițiile adecvate, în mod obligatoriu trebuie să fie posibilitatea de aerisire regulată a încăperii. Sala de curs va fi dotată:

- utilaje: șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă, suport pentru model, lampă cu suport pentru iluminarea modelului, draperii și alte utilaje pentru sarcini prevăzute;
- lista materialelor didactice: exemple de lucrări de nivel înalt a elevilor precedenți din fondul metodic de desen, mostre de desene tematice de nivel înalt din alte instituții de Artă plastică, literatură de specialitate în limba de instruire.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
2.	Bamemes G., Wirzeichnen den Menschen, Wessen Volkseigener Verlag, Dresden, 1989.	Biblioteca / electronic	
3.	Gordon L., DrawingtheHumanHead, BT Batsford Ltd, London, 1996.	Biblioteca / electronic	
4.	Gordon L., The figure in action, BT Batsford Ltd, London, 1997.	Biblioteca / electronic	
5.	Bamemes G., Der nackte mensch, VEB Verlag der Kunst, Dresden, 1969.	Biblioteca / electronic	
6.	Баммес. Г., Пластическая анатомия и визуальное выражение, изд. Дитон, Москва, 2011.	Biblioteca / electronic	
7.	Баммес. Г., Изображение человека. Основы рисунка с натуры, изд. Дитон, Москва, 2012.	Biblioteca / electronic	
8.	Ли Н., Основы учебного академического рисунка, издательство Эксмо, Москва, 2017.	Biblioteca / electronic	
9.	Могилевцев В., Основы рисунка, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2007.	Biblioteca / electronic	
10.	Могилевцев В., Наброски и учебный рисунок, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2011.	Biblioteca / electronic	
11.	Королёв А., Учебный рисунок. Методика преподавания, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2007.	Biblioteca / electronic	
12.	Краморов С., Конструктивный Рисунок, издательство Академия, Омск, 2005.	Biblioteca / electronic	